

SERMO VII.

DE

SYMBOLI VITIIS.

I.

Augia^a Stabulum, labor ultimus Herculis, (a) instat:
 Si conjunx Thebana recensuit ordine cunctos;
 Obruta nec numero, permiscuit ultima primis.
 Hic certè meus est, turpis licèt atque molestus,
 Supremus labor, & Musæ cura ultima nostræ.
 Addixère operam Fauni, Satyrique bicornes.
 Nam ter mille boum, ter denos aucta per annos,
 Stercora Pieridum non sunt vacuanda quasillis.
 Implebunt illi cophinos, latisque per agros
 Vectabunt humeris, Bacchi Cererisque faginam.
 Quòd si operosa nimis, diuturna que cura videri
 Incipiet, cunctas immisso flumine fordes
 Euxinum in Mare devolvam, mergamque profundo.
 Nec minor, aut levior debetur spongia multis.
 Ignoscenda tamen si quando Symbola peccent,
 Accipient veniam, inque alios servabimus usus.

II.

PRæteriti, meminisse potes, non pauca notârunt
 Sermones peccata, ut Symbola quæque dabant se,
 Legibus aut Jovij pugnancia, vel Rationi
 Rectæ: quæ demum est Artis suprema Magistra.
 Restant nunc, quos neutrius cura ulla remordet,
 Contentos pinxisse, atque inscripsisse *Figuram*,
 Quæcunque illa fuat, fatuo concepta cerebro:
 Et quod Lemma dedit Calepinus, Nizoliúsve,
 Ulneri, Vallæque Phrases; Rhapsodiaque omnis
 Usquam conferfit, pueris solatia bardis.

Non

(a) Seneca in Herc. Furente. Actu II. ubi Megara omnes Conjugis sui labores ordine recenset, & Augia Stabulum ultimo loco memorat.

Non Res, non Homines, non se, non denique cuncta
Metiri soliti, fustem pro laude merentur.

III.

PRincipiò: quæcunque Emblemata, Symbola, cernes
Plures unâ Animas seu Lemmata habere [videbis
Autem non rarò] Faunis committe ferenda.

Quot radios Sol emittit, Speculoque reflectit,
Tot videas voces, totidem & responsa remitti:
Dextrorsumque, sinistrorsumque, iterumque deorsum,
Atque iterum sursum: per quincuncem, vel in orbem,
Mox in transversum rectâ, rursus inque decussim
Andræque Crucem. Demum omnia conscribillant;
Ut toties versanda tibi sit charta patens, quot
Astrologus vicibus Sphæram mutatque, rotatque.

Mærx hæc invitâ subnavigat Hippocrene. (b)
Qualis ubi adversis subeunt longo ordine Naves,
Aut Salzâ aut Istro, gravidæ fale: vix bene summis
Extantes undis, prolapsuræque retrorsum:

Ni validis religata oneraria funibus esset
Omnis, & à ripâ ter denis juncta caballis
Sustineat sese, ac venientem everberet amnem.
Incedit torvum ripis pendentibus agmen,
Centauri, Lapithæque omnes; quos quænea fella
Accipit iliceos: Durum Genus! At neque totum
Vox Hominem sonat: exululant, flagroque loquuntur.
Responsant valles, & fracta remurmurat unda.

Diffugiunt Nymphæ, & trepidæ velamina poscunt,
Atque Actæonij memores dant tergora cassis. (c)

IV.

INterdum jungunt Anagrammata, Acrosticha, Gryphos,
Et quod Mechanici despumant Phlegma Poëta,
Gestantes humeris cerebrum, ingeniumque sub alis.
Verùm apud hos Regnum obtinere Chronosticha. Magnum id,
Id palmare putant, si quando Barbara CLIDMUX (d)
Præsentem Sæcli retulit, quem vivimus, Annum:
Litterulis ita dispositis, ut vertice toto
Eminent alijs aliæ, insultentque jacentes;

G 3

Aëriæ

(b) Fons Poëtarum, quem fingunt Equi, Pegasi dicti, unguâ excitatum
in monte Parnasso, sede Musarum. Vocatur item Aganippe, Castalis &c.
Vide Mythologos. (c) Ovid. Metamorph. lib. 3. (d) Vox nova compo-
sita è Litteris numeralibus, quibus Chronographi utuntur, & ipsa Chro-
nosticha constant.

Aëriæ ut depressa solent viburna Cupressi.
 Claudere quòd si etiam potuere Chronosticha Versu,
 Tum verò Pæana canunt, ter Jo! quater Jo!
 Conclamant: ceû qui Romanis arcibus olim
 Trojugenam Æneam, *Terris jactatum, & in Alto,*
 Intulerint; Fratresque suo quemque igne cremârint
 Thebanos, idem quanquàm rogos ureret ambos. (e)
 Usque adeò hâc sibi Dote placent, ut, si optio detur,
 Non totâ mutare velint Æneide Versum.
 Nec tamen ille alium superest victurus in Annum,
 Sed *Lunas inter Veteres* jacet, atque jacebit.
 Quid facient isto, Sæclum qui terminat, Anno,
 Oriturve novum: certè contingit utrumque?
 Quis labor excipiet miseros? Quis sudor ad imos
 Manabit talos, cùm Littera longa, Cruces, &
 Cornua deficient! Elementaque quattuor uni
 Sufficiant Anno, (f) numerum indignata pusillum?

V.

ID metuens, longè antè suo de Nomine Fastos
 Anglipolita Typographus insignivit, & Annum
 Ostermayranum ventura in Secula misit. (g)
 Dîs & Cæsaribus Menses sacravimus: Eja!
 Quid superest; solidum quando hic sibi vindicat Annum?
 Ilte tamen Fastos, Mensesque, Diesque reliquit
 Ordine quemque suo, & cælestia signa, Planetas:
 Permissis, faceret quas, Tempestatibus, Uxor.

VI.

Verùm illi nihil immotum, nihil esse situm, quo
 Disposuit Natura loco, patiuntur. Ab undis
 Existunt Ignes: Arces medio Aëre pendent,
 Alatumque Elephanta, suâ cum Turre volentem,
 Admittunt Portis, inscripto Lemmate: TARDE.
 Quod jam prodigium est, si sit funambulus idem,
 Et ponat certos digitali in tramite gressus?
 Si Citharæ chordas solidâ increpet unguâ Afellus?
 Rana vibrans gladium, clypeataque provocet Hostem,
 Nixoniam

(e) *Thebais Poëma Statij, cui argumentum est Bellum inter Eteoclem & Polynicem fratres, quorum odia ne in morte quidem desierunt; nam, cùm eidem rogo imposta fuissent illorum corpora, duplici flammâ arserunt.* (f) MDCC. In quo Litteris I. X. V. nisi sæpissime repetantur, locus non est. (g) Anno 1665. erat illud ferme tale: geDrVCc zV IngoL-
 statt bell Iohann osterMaIr.

Mæoniam & renovet si Batrachomyomachiam; (h)
 Matutina galericulo si Stella rubenti
 Tectâ caput? Duo si nucibus Iusere Gigantes.
 Denique cum socio Alcides si oscillet Atlante?

VII.

Fingimus hæc? Vidi: clamat Tassonus, (i) & Ipse
 Vidi, centimanos Briareos, atque Mimantas;
 Cùm jam Pindum Othry imposuissent, Pelion Ossæ,
 Ultimus in Cælum gradus & restaret Olympus
 Scandendus, vel mittendus: cœu Fulmine jacto,
 Oppressos Thesium folijs, Placitisque Lycei,
 Procubuisse solo, & vastâ jacuisse ruinâ,
 Tam grave pondus habet conscripta lacinia chartæ!
 Fulminibus parcat jam Jupiter, & gladium Mars
 Condat vaginâ: tutabitur Astra Papyrus.

VIII.

Verùm age, quale Chaos, quanta est confusio rerum!
 Conveniunt Tabulâ Pollux & Castor eâdem,
 Quos unâ nunquam vel Sol, vel Cynthia vidit.
 Eclipses geminæ: Sol exoriensque, cadensque.
 Delia Stellarum, Frater dum altissimus, Agmen
 Explicat: atque Polum populis ostendit utrumque.
 Non Anni, Mundique vices, non tempora constant.
 Argenti flavent segetes sub Sidere Capri;
 E Nivibus Rosa consurgit, Pomona superbit,
 Musta fluunt, Thuscus ne quis desideret undam
 Egelidam, postquam successit Frigida Caldæ. (k)
 Denique quod nusquam, aut usquam est, hîc cetne: nec absunt,
 Qualia vel Naso, vel protulit Africa, Monstra.

IX.

Calloti nullus dudum est Antonius: (l) Etsi
 Ingenium quicquid Lotharingi invenit & Orci,
 Ridiculum, absurdum, Tabulâ aggestum sit in unâ.

Ille

(h) Poëmation Homeri Bellum inter Ranas & Mures gestum continens, quod & Jacobus Balde Latinè scripsit. (i) Poëta Italus in Poëmata suo dicto: de Raptu Situlæ pleraque ista inepta Symbola refert. Cantu 3. (k) Veteribus solenne fuit, merum miscere aquâ calidâ. Plinius, Martialis &c. (l) Jacobi Calloti Lotharingi Pictoris nobilissimi Tabula grandior, tentatum à Demone S. Antonium Abbatem graphicè representans.

Ille Colubrinam è Stygio fecisse Colubro
 Contentus: nam quæ muratio promptior? Huic &
 Librator debebatur Dæmunculus: atqui
 Addidit insignem naso, gibbo, & pede querno.
 Ille à posticâ, didicit velut Arte Magistrâ,
 Parte ferens restim ignitam, catus admovet. Ardet
 Exemplo Catapulta; tonat, vomit ore Draconis
 Bombardas alias, longasque brevesque farissas.
 Quarum aliquâ transfixus opem & moriturus Alastor
 Inclamat Senis: &, focij miserescere porci,
 Supplice voce rogat, follis quem turgidus inflat,
 Versus in hanc speciem, cognato Schemate, Dæmon.
 Illinc cum Anseribus trabeata Ciconia Carmen
 Concinit ad pluteum, natibus quem præstat obesis
 Alter de grege Tænario: cavet insuper idem,
 Ut ne mole suâ Liber in declive trahatur;
 Contorquens caudam, quodam velut attinet unco.

X.

Rides ista? magis quorundam Symbola ride.
 Urget propositum, & nusquam Callotus aberrat:
 Illi iter ingressi, simul ac cœpère, relinquunt;
 Plurimaque admiscet, forsan bona, *sed nihil ad rem.*
 Paginam utramque alijs faciunt Rapæ, Raphanique,
 Ollæque, & Mastræ, Trullæ, Sartago, Lebetes,
 Peniculum, Situlæ, Palæ, Cucumæque, Veruque:
 Quæque referre pudet, nigræ instrumenta Culinæ;
 Spectantisque suâ tingunt fuligine mentem.
 Ite boni Satyri; procul hanc, procul hinc Camarinam, (m)
 In quam Curtius insilijt, deferte Cloacam. (n)

XI.

Erast. Ecce iterum Damasippus adest: seque ingerit ultro
 Partibus, & Crepidam calvo à sutore recentem
 Ostentat longè, redolentem ipsumque, picemque.

Quid

(m) *Camarina Palus cognomini in Sicilia civitati ad sita cum graveolen-
 tia suâ pestilentiarum crearet, consuluerunt Cives Apollinem, an eam pe-
 nitus exsiccarent. Respondit Oraculum. Μη κλίει καραπλάγαν, ἀξιwei-
 τει γὰρ ἀπειρών. Camarinam ne moveto, nam immota præstat.
 Non paruerunt cives; itaque hostes per siccum irruentes, civitatem
 everterunt. Brietius ad Annum Mundi 3502. eadem res proverbio locum
 dedit: quod vide apud Erasmum in Chiliad. (n) Curtius Eques Ro-
 manus ad sedandam pestem, quæ per Urbem grassabatur, in immanem
 biatum se cum equo præcipitavit. Livius lib. 7.*

Auth. Quid mihi cum crepidâ, inquam, me nisi calceus urat,
 Aut lecto cum me compono, corripioque?
 Anné etiam è crepidis nobis jam Symbola fient?
Dam. Fient, ne dubita, valdeque Heroica: lentum est,
 Fient: facta scias, etiam à me: nec sine plausu
 Cunctorum, quotquot mihi convixère sodales;
 Audi. Vaticinus, cujusque Oracula semper
 Eventus firmare solebat, erat celebrandus
 Indigetum quidam. Multùm sudavimus omnes,
 Ut tantam aptâ efformaremus Imagine Dotem.
 Dum vello barbam, ferio occiput, & pede terram
 Pulso, pedem & retraho: crepida excidit. Illicet omnes
 Diffugère umbræ: mens clarâ in luce refulsit.
 Εὐχῶν: clamavi. Superi favistis! Inanis
 Quidnam aliud Crepida exspectat, quàm rursus eodem,
 Vel simili pede repleri? Recteque Stagirà
 Ortus, Alexandri Præceptor, *Inutilis*, inquit,
Calceus est; possit quem nemo inducere plantæ. (o)
 Appositè in rem præsentem. Lanfrance, (p) quid hæres?
 Pinge mihi Crepidam, nullus quam carpere Sutor (q)
 Audeat. Inscribe: IMPLENDA EST, pro Lemmate; carmen
 Quò brevius, melius. Sic & Prædicta Prophetæ
 Compleri, meliùs te nulla docebit Imago.
Auth. O te felicem, nascuntur sub pedibus cûi
 Symbola! Præcipitato gradum, tecum ambulat omnis
 Symbolice: quicquid calcaveris, hoc Schola fiet,
 Atque Magisterium. *Dam.* Laudas? tamen ista Solocem
 Tela refert, aliud tibi si subtilius edam.

XII.

Auth. **E**De, precor, per quicquid amas; gustumque recentem
 Exfatura: mihi jam manare saliva palato
 Incipit, exposcitque novo à te Embammate tergi.
Dam. Rectè prorsus ais, generis nam, quod petis, hujus
 Quidpiam erit, nisi præ liquidis mihi sicca placerent.
 Non mihi, ceû multis, longè argumenta petuntur:

H

Sylva

(o) *Sententia Aristotelis est: Frustra est Calceus, cujus non est calceatio. lib. 1. de Calo. Textu 32.* (p) *Nomen Pictoris egregij Neapolitani, quâ in urbe hoc Symbolum fuit spectatum Anno 1671. cum alijs duobus; altero, de quo supra Serm. 5. & de quo mox infra. Hujus verò Lemmâ erat: Ut impleatur.* (q) *Ut ille quondam Veneris ab Apelle picta sandalia. Unde natum Proverbium. Sutor ne ultra crepidam. Plinius Lib. 35. cap. 10. Et ex eo Erasmus in suis Chiliadibus.*

Sylva domi est: meliorque mihi dat Lemmata Vates,
 Non observatus vulgò; et si Penſa Diurna
 Dum Myſtæ toties perſolvimus, obviet ultro.
 Nunc adhibeto Animum. Bili jecur eſſe ſecundam
 Veſicâ à Fellis ſedem, quaque acriùs ardet,
 Nôſti, teque tui docuere Poëmata Flacci. (r)
 Inſuper & didiciſſe potes, Jecur ut magè veſcum
 Reddatur, pingui viridis quòd ſalvia lardo
 Conveſtita, veruque infixâ jecufcula acuto,
 Accipiat, lentis ſubigantur ut omnia flammis.
 His poſitis [nec enim rem tantam exponere paucis
 Debuiſſus: multumque Herôis Ethica diſtant
 Symbola, ſi neſcis; Doctrinæ plus cohibent hæc.]
 His, inquam, poſitis, doceo, ſubstringere Bilem
 Nos præcibus ſolis, & non ſine Numine poſſe.
 Ergo deſcriptam pinxi, inſcripſique Figuram:
 MORBIDUM ADURE JECUR. (s) Quid ais, ſuaviſſime rerum?
Auth. Quid dicam? Stupeo. *Dam.* At Theſaurus, Areſius, Ipſe
 Eſſe ſuum vellet Jovius, Pater Artis, & Auçtor.

XIII.

Auth. Arbitror: & grates tibi ago pro munere tanti &
 Talis Amuleti: indigeo ſæpe; & mî etiam nunc
 Exedit Ira jecur. Sed, pace tuâ, Damafippe,
 Dictum eſto: ſi quid deſidero præterea. *Dam.* Quid?
 Nugaris: pridem hic tuus eſt mos. *Auth.* Haud equidem nunc.
 Cur non & geminos junxiſti Dæmonas? *Dam.* Alter
 Nempe, veru qui verſaret; qui infunderet, Alter,
 Nempe adipem, velles? *Auth.* Nequaquam: falleris. Alter
 Te ut ferat hinc, ad eò ſtultam qui protuleris rem;
 Alter me, quia ſuſtinui te audire furentem
 Tempore tam longo. Dicent tibi cætera Fauni.
 Supremumque vale. Ad cænâ me abducit Eraſtus.

XIV.

(r) Horatius paſſim Jecur ad iram transfert, ut: Bile tumet jecur.
 Jecur ulcerat &c. Et Juvenalis. Siccum jecur arſerit Irâ.
 (s) Scripſerat Damafippus, eodem quo dicebam Anno: Jecur adure mor-
 bidum: deſumptum ex Hymno Sabbati ad Matutinum: Lumbos Jecur-
 que morbidum Flammis adure congruis.

XIV.

Erast. **Q**uin imus, cænoque pedem subducimus isto?
Danda est & lassis aliquando vacatio Faunis.

Non hæc Symbola: Majestatis Crimina læsæ
Divinæ, Humanæque puto. Quis enim est adeò excors,
Talibus inquinet ut chartas, nisi sit Damasippus?

Auth. Sanè. Alij peccant leviùs, veniamque reportant,
Suppliciumve minus; quæ, dum proficiscimur ad te,
Exequar; & superest via, materiesque loquendi.

XV.

ET primùm toto, velut ajunt, Symbola Cælo
Exerrant, quibus aut *Simile* aut *Translatio* deficit:
Namque est illorum hæc *Essentia* propria: utrumque
Translatum & *Simile*; ut tibi declaravimus antè. (t)

Hoc Vitium Magnis se Regibus insinuavit.

Francisci ut Sphæris: UNUS NON SUFFICIT ORBIS. (u)

Et tribus Henrici Terraque Poloque Coronis;

Quarum Terra duas, ætherque remotior unam

Commonstraverat inscriptam: MANET ULTIMA CÆLO.

Fœdere vel sacro juncti: MANET ULTIMA CLAUSTRO,

Dicebant, & erat Translata Corona futura,

Tonforis tornata manu. Vellemus, abesset,

Teutones, hæc tantùm Carolinis ruga Columnis:

His equidem Herculeæ præstò est *Collatio* Metæ,

Ultra quam Magni provecta est Gloria Regis:

Sola deest *Translatio*. Habent sed Symbola quædam

Majus nescio quid, quàm multa exculpta per Artem.

XVI.

ET graviter peccant, quæ, quod pinxère, fuismet

Singula nominibus compellant Lemmate. Tanquam

Non foret hæc vidisse satis. Lautrecchius isto

Nomine plectendus: nisi jam Cajeta sepulchro

Texisset, Fumosque unà tumulasset & Ignes

Fuxensis Furni, bis se referentis eundem:

MAGNUS UBI IGNIS, ERIT FUMUS QVOQVE NON MINOR; inquit.

H 2

Anné

(t) *Sermone III.* (u) *Francisci I. duæ Sphære Terraquea & Cælestis.*
Tres Corona Henrici III Gallie Regum. (x) *Odetus Comes Fuxensis*
Dominus de Lautrec captus in Bello Italico ab Hispanis, & Cajetam ab-
ductus, ibique mortuus. Lemma fuit Italicum: Dove è gran fuoco,
è gran fumo.

Erast. Anné Reum perages, Sciatherica Machina si cui
Inscripta Heroi fuerit? NON LUMINE TANTUM.
Sive: UMBRA HAUD SOLI CEDIT. Vel: LUMINE SIGNAT. (y)

Auth. Parce metu: Satyris nihil hîc licet. Atque memento
Dictorum. (z) Partem expressæ appellâsse *Figura*
Nil vetat; at totam verbis retulisse *Figuram*,
Flagitium est ingens. Veluti qui particulas, quas
Grammatici *Demonstrativas* nominârunt,
Adjungunt Rebus, protensoque Indice signant.
Et, quæ personam *Simili* latitare volenti
Importuna Adverbia diripiunt: *Ita: Sic: Ceû.*
Heu mihi! quot Cophinos implebunt Symbola Faunis,
Quæ sunt, quæque fuere, ac postera proferet ætas!
His igitur, Satyrisce, humeros suppose vehendis.
Nil opus, artificum te nomina noscere, quorum
Purgamenta effers: prodent se forsan odore.

XVII.

L AËtea quæis placuit via, multi: HAC ITUR AD ASTRA.
HOC ITER AD SUPEROS; dixerunt protinus. Ipsum hoc
Inscripsere Libro, sed nescio, cûi: *Paradisus*
Nî fuit hic *Anima*. Jam Crux: HÆC SEMITA CÆLI.
Flos quoque desertæ Clyties: (aa) HOC LUMINE VIVO.
Papilio: HAC PEREO QVAM DEPEREO. Lapis inde
Lydius: HOC UNO VIRTUSQVE FIDESQVE PROBATUR.
HUIUS AD EXEMPLUM; Jesseæ Virginis Icon.
HOS LUX PRIMA FERIT; Chiosos intellige Montes,
Sole relucentes. HOC ASPIRANTE VIREBIT;
Opperiens Hortus venientis flabra FavonI.
HAC PEREUNTE PERIT; cûm deserit Anchora Navim.,
HIS EGO SUSTENTOR; spinoso Carduo Acanthis
Insidens canit. Et Clavis: jam HÆC OSTIA PANDET.
Mirum, nî pandat, solido quam jusserit Auctor
Ex auro fieri: tanquam id non ferrea posset.

XVIII.

A Ccipe docta magis, quæ Lectio multa paravit,
Natura omniparens sua quæis Arcana rexit.
Ut pullos Aquila excludat: Lapidè est opus hoc, quem

Natu-

(y) J. Jac. Trivultius Princeps Amalpbitanus, suam in virtutis studio
emulationem etiam cum Rege significare volens. Alterum est Abbatis
Fervi. (z) Serm. V. (aa) Heliotropium, in quod Clytie à Phæbo de-
serta ex amoris impatientia conversa fuit apud Ovid. lib. 4. Metam.

Naturæ Historici græcè dixere Aëtiten. (bb)
 Hunc nido imponens: HOC MATURABITUR; inquit
 Mater Avis, teque ad Scriptorem, cui lapis alter,
 Aut quivis, nomen dedit, (bb) incubitura remittit.
 Clara coaxantes vicinâ ex arbore Lampas
 Compescit Ranas; undè: HAC LUCENTE SILEBUNT.
 Dicent Astrologi, cælestis sub Canis ortum
 Terrestres fugitare Lupos, seque abdere Silvis.
 Stultus ego id Sôli dederam hætenus, atque Dici.
 Albanum ergo Ducem qui fugit Orangius, isto
 Schemate adumbratus cuidam est, cum Lemmate tali:
 HOC ORIENTE FUGIT. Nullum tamen Alba Molossum
 Gestabat clypeo. Mallem, hunc Aurora fugâset,
 Quæ juxtâ Aufonijs & Iberis *Alba* vocatur.

XIX.

Qui peccant *Simili expresso*, non parcius implent
 Corbes, quàm pingui lolium succrescit in agro.
 Ereptum fratrem doctè dolitura Virago
 Nobilis, Eclipsi Lunæ se non malè confert
 Illa quidem: brevius, *Simili* ac si dissimulato
 Luxisset: sed ait: SIC RAPTO LUMINE FRATRIS
 DEFICIMUS. (cc) Ferrum: SIC A RUBIGINE TUTUM,
 Impositum flammis inscripsit. Per Mare Navis
 Sistere quæ cursum remis, velisque ruentis,
 Parva Echenei, soles: SIC FRUSTRA. Sed, qui *Alium* se
 Sæpe vocat, pejus: SIC PARVIS MAXIMA CEDUNT.
 Hoc habet hic *Alius* proprium sibi, ut aut bona perdat,
 Aut mala deteriora, errorem erroribus addens,
 Efficiat. Picolominei Testudo GRADATIM,
 Seu PEDETENTIM duntaxat pro Lemmate habebat:
 SIC FESTINANDUM; hic *Alius* superaddidit Heros.
 Quæ fera Virgineam referebat garrula Matrem,
 Permissis ita Litterulis, atque ordine nullo
 Inter se junctis, Verbum ut nisi redderet unum,
 Laxari impatiens, Verbo se panderet uni:
 UNI [inscripta] PATET VERBO. Mox unus & alter
 Adrepens, corrumpit sensum, aut torsit iniquè:
 PANDITUR AD VERBUM; Alter ait. Quæ Inscriptio utrinq;
 Aut non convenit, aut veteri est incognita Romæ.

H 3

Dete-

(bb) Ad hujus lapidis virtutem demonstrandam testes allegat Picinellus
 P. Cornelium à Lapide, & Ælianum, inspicendos videlicet Symbolum
 hoc intelligere volenti. (cc) Versus erat Pentameter: Sic rapto Fratris
 lumine deficimus.

Deterius, quem dixi, *Alius*, velut assolet: UNO
 VERBO RECLUDOR. (dd) Quis nostrum hoc nescijt? At nil
 Hoc ad Propositum, neque Conceptum Marianum.
 Verum his continuò Satyri tria Tigna parabunt,
 Recta duo: & transversum unum, qui Symbola furto
 Avertunt Dominis Plagiarij. At esse boni qui
 Nec Fures nôrunt, mercesque clependo alienas
 Corruptunt, propriâ, & magis altâ sunt Cruce digni.
 Quales ad Rhenum Genti attolluntur Hebrææ,
 Aut quæ, quindemum cubitorum, excepit Amanem.

XX.

Hic sedeant mihi Minos, & Rhadamanthus ad Urnam;
 Æacus expromat, quæ Fors Fortuna Reorum
 Nomina prima dabit, causamque orare jubebit.
 Interea pergant crescentia ducere fila
 Atropos & Lachesis; lentataque stamina Clotho
 Torqueat in Restem, collis furacibus aptam.
 Principiò ante omnes, primusque Moynius exit.
 Hic mirari omnes, proprijs neque credere certi
 Luminibus: muto stat Curia fixa stupore.
 Ergo iterum poscunt chartam, specularia naso
 Imponunt equites, mucis hircosque repurgant;
 Inspiciunt iterum, versant infraque supraque.
 Pro Hominum Superumque fidem! exclamat Rhadamanthus;
 Ille ergo opposito nuper Cato Tertius Orbe,
 Acer, & indomitus, Censor, Momusque Deorum:
 Sævius & nostro qui erexerat antè Tribunal;
 Totque Viris dixitque diem, laqueumque vadatis
 Mandavit: Repetundarum nunc poscitur? Actor
 Quis verò? Emmanuel Thesaurus? (ee) Non equidem; nam
 Iste suam Causam, facile est meminisse, peregit.
 Cujus adhuc strigilem Furiarum Maxima servat.
 Ergo, infert Minos; Italus, Germanus, Iberus;
 Horum aliquis certè; Cato quos hic Francicus omnes,
 In cumulum, instar habet cassæ nucis, atque superbo
 Proculcat Gentes totas pede. Fallimur, inquit
 Æacus: adscriptus tergo est *Menetrierius Actor*, (ff)
 Idem Gallus Homo, & glebâ formatus eadem.

Furto-

(dd) *Vitiosa hæc Symbola deprompta sunt è Mundo Symbolico Philippi Picinelli, Latine reddito, in opere autem Italico non habentur eorum plerique.* (ee) *Abbas Thesaurus acerrimè Invektivâ vindicavit se à Censura huius Scriptoris.* (ff) *Claudius Franciscus Menestrier Libro singulari des Carroufels pag. 259.*

Furtorum Indiculum simul adjecit bene fartum.
 Producit Tabulas, Leges, Chirographa, Testes,
 Forficulas, Limas, Scalpella, Emplaftra, Colores:
 Cunctaque celandis, faciendisque arma rapinis.

XXI.

Quin legimus. Chici repetit Granata Coronam, (gg)
 Translatam in Latium: MEA MECUM NATA CORONA
 Non sua Majestas Reges defendit ab isto EST.
 Autolyco: non Reginas reverentia sexûs:
 MATRE VIAM MONSTRANTE. (hh) Patri hic donavit eandem
 Dêinde Aquilam, Delphino Pullum: utrumque bis uni:
 Nunc Aquila est, nuper qui Pullus. Pontificesne
 Credimus intactos? non sunt. Non Fulmina terrent
 Vaticana Hominem. Urbano (ii) qui Sol fuit antè
 IDEM ALIUSQVE; huic: NUNQVAM ALIUS. Solemq; latere
 Posse putans, quem Dux inscripserat antè Niverni:
 NEC RETROGRADIOR, NEC DEVIO: contrinuò Iste
 Versaliam ad Regem misit: NEC CESSO, NEC ERRO.
 Margaridem Austriacam Partu, Vitaque solutam
 Rettulit Aurora, haud indigno Lemmate juncto:
 DUM PARIO, PEREO. Arte opus hîc fuit, ingenioque,
 Ut tegeter Furtum. Cunis abscondit acerbâ
 Infantis nece prærepti; Fulgurque repente
 EXORIENS, MORIENS: Verbis expressit ijsdem. (kk)
 Sic catus, adversis quem crescere viderat Ignem
 Ventorum flabris, Medicæ Emblemata Mariæ: (ll)
 CRESCIT AB ADVERSIS. Ad solem hic transtulit, atris
 Obsessum nebulis, Majorisque instar habentem, &
 MAJOR AB ADVERSIS huic dictus. Aresius, alter
 Hujus post Jovium Pater aut Nutricius Artis,
 Ungues evasit? minimè. Admirabile cujus
 Inventum, Elogiumque, Dei sacrata Parenti
 Virgineæ: QVIA RESPEXIT: quodque Ipsa videtur
 Concinnâsse sibi; cum propria Verba ministret;

Con-

(ff) Claudius Francisc. Menestrier Libro singulari des Carroufels pag. 259.
 (gg) Rex Chicus Granatensis Malum punicum seu Granatum habet apud
 scriptorem Belli Granatensis Hispanum, cum Lemmate: Con la Corona
 Naci: cum coronâ sum natus. (hh) Factum primò hoc Symbolum,
 Regnum administrante Ludovici XIV. Matre. Subinde idem à Moynio
 aptatum eidem Regi, & Delphino ejus filio. (ii) Urbani VIII. Symbolum
 fuerat cum dictâ inscriptione: Idem & Alius. (kk) Dum orior, mo-
 rior. Moynius. (ll) Fuerat eadem Rexrix Gallia post Regis mortem,
 ac multis adversis exercita, eoque illustrior.

Contendens sese cum Nube, Parelia cùm fit.
 Hanc Italo invidit, rapuitque Moynius. At non
 Ut Nubem, decus & laudem quoque. RESPICIO, inquit,
 Cur? UT PERFICIAR. SEQUITUR DESERTA CADENTEM,
 Dixerat olim alius: solem ut serotina Stella,
 Virgo eadem Natum crudeli morte peremptum.
 Protinus hic aliam, vulgaris opinio Stellam
 Quam dicit cecidisse, profanum avertit in usum,
 Ejus, quem Fortuna gradu dimoverat Aulæ,
 Et Rex mutatus: SEQUITUR LUX MAGNA CADENTEM.

XXII.

Idem Seguerij Cancellus fregit (mm) Abactor:
 Ausus furtivum Lodoico obtrudere solem.
 NUSQVAM DEVIUS; hic. Alter: NEC DEVIUS UNQVAM.
 Non gutta est guttæ, non ovum æqualius ovo.
 Italiam repetit; Solem nam solus habere
 Vult, ubicunque nitescit. NULLA EST META LABORUM,
 Dixerat ille: sui iste statim jubet esse Monarchæ:
 NUSQVAM EST META MIHI. Queritur Ferrus sibi raptum:
 METIOR IMMENSUM. (nn) Nam quantû est Horologam inter
 Machinulam, sive illa sono, sive indicet umbrâ
 Horas, discrimen? Non est in Lemmate majus:
 CUIQUE SUUM METITUR. At, hoc quis crederet? ipsam
 Quin etiam, quæ Homini tantum non Barbara Terra est,
 Teutonium invasit; Labroschos atque Melacos (oo)
 Prævertens: Dux, Exemplum, Hortatorque futurus.
 Balsami erat cuiusdam, seu Arbor [seu potius vis,
 Arbustum] parvo sed culto nobilis Horto.
 Forsitan Europæ fuerat tunc unica nostræ.
 Hanc sibi præ cunctis caram Camerarius (pp) unam
 Inscriptis Christo, Servatorique dicarat:
 Sic tutam fore credens: VULNERE VULNERA SANO.
 Et fuit illa diu intacta, & venerabilis Orbi,
 Areueratque omnes Inscriptio sacra latrones:
 Donec, perfosso sub noctem pariete, Petrus,

Prô

(mm) *D. de Seguer Cancellarij Sapientia & Integritatis laude celebris.*
 (nn) *Abbas Ferrus Italus de B.V. Transtulit Moynius ad Principis Pru-*
dentiam in partiendis inter Administros muneribus, vel etiam ad Ju-
stitiam ejusdem. (oo) *Duo Tribuni Galli sparsis superiore bello per Ger-*
maniam incendijs, & actis ex eâ pradis famosi. (pp) *Joachimus*
Camerarius Papenbergensis Franco habet hoc Symbolum inter alia sua
quam plurima, quorum aliqua etiamnum sunt inedita. Obijt Anno
 1574.

Prò scelus! irrumpens totam radicibus imis
 Vullit, & in Patriam, suaque in plantaria vecors
 Transtulit, & Titulo ferme insignivit eodem:
 VULNEROR UT SANEM.

XXIII.

- - - Quid multis? Et mihi Solem
 Idem surripuit. Deni sunt amplius anni,
 Illum ego, cum Servatoris per Symbola vitam
 Digererem, edideram jam tum: quintum simul annum
 Sol retulit, simul iste meum rapuit mihi Solem.
 Non si *Evangelij* apposuissem verba *Joannis*,
 Et *Ceram Nigram* Sagis Orcoque tremendam
 Affixissem; hilo securior inde futurus.
 Quippe Exorcismo *furandi Spiritus* omni
 Fortior est: rapietque suâ cum Pyxide Christum.
 Et certè Christo à me devotus fuerat Sol,
 Cum Petri Elogio. (qq) Rapuit Petrus alter utrumque.
 Quodque magis doleo, quod luctibus adjicit iram;
 Purpureum Patrem ornatu vestivit eodem.
 Cætera dissimulo: nam sunt tria, vel duo saltem
 Furta super. (rr) Vestrum ergo, Patres, appello Tribunal.
 Haud equidè fuit unquam animus mihi, quemquam animantem
 Dedere supplicio, meritæque addicere Furcæ;
 Gentilem, Sociumque minùs. Quod postulo, solum est;
 Ut reddat Dominis sua; cogaturve fateri,
 Aut non continuò damnanda esse omnia furti,
 Corpore quæ simili, vel *Lemmate* Symbola constant:

I

Aut

(qq) Menetrerius dixerat in *Vita Christi de Sole ipse aptato*: Pertran-
 sijt Benefaciendo. Ex *Actuum Apostolicorum* c. 10. versu 28. Idem
 deinde nihil immutatum Symbolum attribuit Moynius Cardinali Anto-
 nio Barbarino Magno *Franciae Eleemosynario*. (rr) 1. In *Ludis Tolosanis*
 Anno 1624. Eques quidam Hederam gerebat *Arbori aride circumplexam*
 cum *Lemmate Hispanico*: Si nõ la vida, porque la Muerte? Si vita
 non [disjunct] cur Mors? Usurpavit Moynius inscribendo: Ut Vi-
 renti, sic Arenti. Alciatus, utroque antiquior, expresserat hoc ipsum
 alio *Lemmate*, loquens de *sede conjugali*: Et Arida Tecum. 2. In
Francia Metallica Pharus erat cum *Lampade accensa*, nocturno stellato-
 que *Cælo*, inscripta: Præstat quod nequeunt. Ille *Lunam Pharo* sub-
 rogatam inscripsit: Præstat tot millibus una. Sed apertius *Bassom-
 pierius* servatâ itidem imagine *Phari*, in suo illo superius *Serm. V.* exa-
 minato Symbolo; cum dixit: Quod nequeunt tot *Sidera* præstat.
 3. *Abbas Ferrus Pantheram* inscripserat: Allicit Illecebris; Eandem
 Moynius: Allicit & conficit.

Aut obstare nihil, duplex sit ut Unius Auctor
 Symboli, & ingenijs queat occurrisse duobus,
 Quin hunc alterius rem sit rapuisse necessum.
 Dixerat. Assurgens Minos, Menetrerius æquum
 Poscit, ait: placuitque eadem sententia cunctis.
 Sed restant alij. Vos voluite stamina, Parca.

XXIV.

Verùm abeo: grave namque mihi est, spectare Reorum
 Supplicia: obversant animo, exterrētque jacentem
 Somnia, cumque Reo mea mens trabe pendet eadem.

Erast. At non illa etiam poterunt in furta referre,
 Mutua quæ dederat Montmorius: Ipse fatetur
 Petrus, *Adoptata.* *Auth.* Alterius qui Pignora adoptat,
 Plus quinquagenis, vel propria pauca recenset;
 Vel dubitat, num sint sua, suspecatque Parentem.

XXV.

Erast. **D**etonuisti aliquando? At cur in Symbola transfers
 Raptoris Vitium, cuius fraus omnis? At illa
 Ausa nihil, Jovium, & tua conscia Carmina testor.
 Unio num Cleopatraræ subtractus ab aure,
 Orbem, Candorem, Pretium amittet, quia furto
 Detractus? vitiumque sui Raptoris habebit?

Auth. Non sanè: præstat, quàm si resolutus aceto
 Ventrem farciat Antonl. Verùm tamen hæret,
 Nescio quæ, furto ablatis infamia rebus.
 Sisyphios redolent ungues, saxumque minantur.
 Sic porrò: nullumne emisti aliquando Caballum?
 Non puto: Vindelicam brevior trajectus ad urbem
 Boicâ, tanti haud erat. *Auth.* Ast ego. Disce igitur nunc,
 Quod me non aliquis Pexenfelderus, equorum
 Innumerans vitia: (ss) at docuit Veterinus Apella.
 Quattuor is tantum reticere posse negabat,
 Ut rata sit licitatio, & irrevocabilis. Inter
 Quattuor hæc, *Furtivus* equus si esset, memorabat
 Præcipuum vitium. In reliquis nam fallere tutum.

XXVI.

ss) In Apparatu Eruditionis. cap. 18.

XXVI.

Post Capitalia, sunt etiam Civilia quædam
 Peccata. At primò concede, refellere iniquam
 Censuram Piccinelli: *Translatio Idemque*
 Unâ cui pro re capitur: cœu si Bovem Aratro
 Atque Aræ medium statuas: AD UTRUMQUE PARATUS,
 Inscribas: sit prorsus idem, ac dicas: *Ego sum Bos:*
 Histricæ cumque suâ Lodoicus: *Porcus ego sum.* (tt)
 Idque ait, ingenio cuidam magno esse notatum. (uu)
 Estne adeò fatuus quisquam, *Simile inter Idemque*
 Ponere discrimen qui nesciat? Et tamen omnis
 Hoc Translatio habet: Naturam sic ut eandem
 Afferat esse duobus, quin consentur in unam
Simpliciter speciem. Nam quæ deïn Symbola condēs
 Tuque, tuique omnes, lex hæc, tuus iste Canon si
 Servandus? Solem, Lunamque ac Sidera tantum
 An super esse voles, ut possis dicere: *Sol sum?*
 At malles Bos esse tamen, si libera detur
 Optio, quàm sensu, & vitâ cum Sole carere.

XXVII.

Peccant hi quoque, qui Adjectivis Nomina stipant:
 Idque Italis tantum quidam voluere licere,
 Qui Versus totos adhibent pro Lemmate. Peccant,
 Qui duo idem conjungunt significantia verba.
 Carduus exemplo est, qui LEVIGAT, ET POLIT: etsi
 Dicere plus aliquid videatur velle secundum.
 Sunt etiam, quibus est Interprete opus: facibusque
 Admotis propiùs. Candelam lumine cassam
 IN TENEBRIS posuit, pariterque inscripsit Acastus.
 Nil potuit magis obscure: neque quærere cures
 Quid velit; aut catulos inter Leo: RUGIET ANTE,
 Tanquam vaticinans, qui dixit. Nempe remittet
 Ad librum te, nescio quem: non antè suos quòd
 Castiget Leo, quàm rugitu præmoneantur.
 Obscuri lateant, ultroque latere volentes.
 Proxima sunt Falsa Obscuris: nullam ista, alienam
 Illa animo speciem objectant, falluntque videntem.
 Hæc iterum multi veri virtute laborant.
 Quid mirum? rara est. Mentitur, Lilio Apis quæ

I 2

In-

(tt) Nam Gallicè *Histrix* est *Porc* epy. (uu) *Philippus Abbas Picinellus* in *Tractatu*, qui *Mundo Symbolico* in *editione Latina* præmittitur.

Incumbens, dicit, vel pejerat: HOC SAPIT UNUM.
TUTIOR ET NUSQVAM. Contra genera omnia florum,
Præcipuè Thymus, & Florum Regina reclamation.
Quid? dubitare licet; verum an Sol dicere Regi
Aut velit, aut possit, dum inquit: NEC PLURIBUS IMPAR.

XXVIII.

Erast. QUÒ ruis? hūcne etiam Censoria Virgula sese
Protendet? Nescis, quanto hæc sit sacra Monarchæ
Tessera? sacrilegam, dum fas est, abstrahæ dextram.
Auth. Ponito, ERASTE, metum: coeunt in fœdera Pacis
Belligeræ Gentes; mox Amnestia sequetur,
Et tua ad antiquam remeabit Patria Matrem.
Adde: quòd hoc Regem non ipsum Emblemata Parentem
Nactum est, verum alios. An Majestatis eum Rex
Damnabit, qui Pictorem reprehenderit Aulum,
Quòd Regem haud penitus reddit, quam pinxit, Imago?
Artificemque togæ, quæ Regi haud hæreat aptè?
Hiscum igitur res est mihi. Principio mihi dicant:
An *Plures* signare velint hoc nomine *Mundos*?
Hanc etenim speciem vester Sol ingerit. Atqui
Hoc falsum est: par quisque suo est Sol, & fatis Orbi,
Democriti certè, quot Mundi, tot numerabant,
Arbitror, & Soles. Sin: non multum est, fuit illis
Si vester *Mundis non Impar* omnibus unus.
Jam tibi si virtus, vis, atque potentia Solis
Plùs aliquid, quàm nunc faciat, pollere videtur,
Deciperis: nam, quòd-Sol-cunque potest, facit & nunc.
Verum age, per *Plures* lubet Hemisphærium utrumque
Complecti: ut vulgus Mundum *Veteremque Novumque*
Appellat: non hæc verè sunt *Plura*, quòd unum
Componant Mundum. Sed, si vis, sint duo Mundi,
Hinc *Vetus*, inde *Novus*: quanta hujus portio Galli est?
Quantulum id est, Francis quòd das, America, Kebekum?
Hispanum hæc meliùs signaret Tessera Regem.
Serum est: signavit; si non erravit Erastus, (xx)
Jam pridem Caroli Nato, cui paruit omnis
Ille *Alter Mundus*, Carduccio Auctore tributus
Sol idem, ac totidem verbis: NEC PLURIBUS IMPAR.
Utrum Italus Gallum, Gallusve Italum exspoliârît,
Æacus inquiret. Furtum hoc etiam Urna movebit.

XXIX.

(xx) *Interpres Mundi Symbolici. lib. 1. c. 15. n. 169. ubi hoc Symbolum
refert, tribuitque Philippo II. Hispano; & ait, à D. Salvatore Carduccio
Canonico Regulari compositum. Addit insuper expositionem ad formam
Elogij.*

XXIX.

Eraft. Quid facies illis, aliter quæ Symbola peccant
 Nam supereffe reor, Vulgaria, Vilia, Trita,
 Tortaque, Commutabilia, & Communia, Longa
 Materiæ, Heroi, Fini contraria, & Arti. (yy)

XXX.

Auct. Dicam: verum audi, non est Narratio longa.
 Tempore quo Heidelbergæ cepit Tillius Arcem,
 Militibusque dedit prædæ: cura ultima equorum
 Jam dites subijt; deerant stramenta, & avena
 Victori Armento: supplerunt pabula panes
 Prætincti vino. Sed lanam excerpere lecto,
 Et substernere equis, haud visum: durius ipsis
 Deinde cubile habituris. Ergo ad Bibliothecam
 Festinare omnes. Ut quisque Liber tegumento
 Liber erat, philyrisque solutis; præ reliquis hos
 Diripere, æque istis componere strata caballis. (zz)
 Cepisti? *Eraft.* Sancè. At, quò evadas, nescio: nî, dum
 Expurgas stabulum unum, aliud replere labores.
Auct. Non malè divinas. Legi, consuèssè Poëtas,
 Solis equos, cursu lassatos fortè diurno,
 Solvere, & aurato sub noctem abjungere curru;
 Nectare, & Ambrosiæ jejunos pascere succo.
 Nemo tamen stratum, quo molliter ossa cubarent,
 Providit Vates, sortem miseratus equorum.
 Consilium est igitur, dum Symbola quæque Heliconem
 Contendunt, Phœbi cupientia in Arce locari;
 Illa quidem æternùm claris lucente Pyropis
 Permaneant affixa tholo, bona Pierides quæ
 Censuerint, atque immortalis digna Trophæo.
 Ad stabulum levis aura feret mala. Culcita duplex
 Inde tumebit equis. Eous cum Pyroënte,
 Cumque Æthone Phlegon (aaa) molli suffulta grabato
 Corpora component, placidaque quiete levabunt
 Tandem crura aliquando: dum Tithonia Conjunx
 Purpureas Oriente fores, cælumque recludat.

XXXI.

(yy) Qualia ferè sunt Exordiorum vitia enumerata à Soario Rhet. lib. II.
 cap. 5. (zz) Epitome Rerum Germanicarum ad Annum 1622. (aaa) No-
 mina Solis Equorum apud Ovid. lib. 2. Metam.

XXXI.

MAteriem multos vel Piccinellus in Annos.
 Sufficiet. Quid enim, si magno crimina Mundo, (bbb)
 Herbaque si vastis succrescit inutilis agris,
 Miramur? Tantundem Alij, quos dicere longum est,
 Comportare queunt. Si nolint; Chalcographi dant
 Ultrò, quæ toties magno ære excudimus ære,
 [*Ut quid Perditio hac? poteras vel besse locare,
 Vel dare pauperibus: nec tanti emisse cachinnos*]
 Carbasæ magnarum Thesium: quæis naviget Argo
 Tuta per Ionium ad postremas Phasidos oras.
 Quæ nunc parietibus præstant tectoria nostris,
 Obducuntque aptè, quicumque est, calcis hiatum;
 Ut muri vitium vitio majore tegatur.

XXXII.

Hic Fons perpetuò fluit, æternumque ministrat
 Tomentum lectis, quos inde replemus, equinis.
 Accedent; quoties Funebria Justa Poëtæ
 Principibus solvent: quotiesque his nascitur Infans:
 Aut quoties nova Nupta Viri ducetur ad ædes,
 Aut Princeps Victor, Victusve intraverit Urbem.
 Denique multorum Frons, & Propylæa Librorum:
 Mantissamque Index addet post omnia noster.
Eras. At nos Cæna vocat, quæ jam corrumpitur; illic
 Multa super mensam pingemus Symbola Baccho.
 Et redeunt Operæ, Satyrique Diaria poscunt.

(bbb) *Inscripsit enim hic Auctor Opus suum: Mundum Symbolicum.*

F I N I S.

INDEX.